

Zelf compost maken

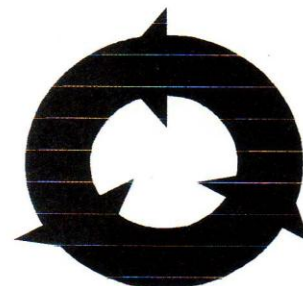

Zelf compost maken

Iedere tuinliefhebber weet, dat compost in de tuin een weldaad voor de grond en de planten is. daarom zijn er op alle tuincentra zakken compost te koop. deze compost wordt gemaakt door vuilverwerkingsbedrijven, zoals de VAM. veel tijd, geld en moeite wordt besteed om al het huisvuil te verzamelen, transporteren, scheiden, sorteren, zeven en verwerken tot de compost, die U weer kunt kopen. dit zijn heel veel handelingen, die U zelf veel eenvoudiger kunt uitvoeren.

op een simpele manier kunt U op een klein plekje in de tuin van een gedeelte van Uw eigen huisvuil zelf compost maken. van het huishoudelijk afval bestaat 50% uit organisch materiaal, zoals groente- en fruit- afval, koffiedik, blad en tuinafval. Het is eigenlijk jammer om dit materiaal via de reinigingsdienst af te voeren.

Als U het zelf tot compost verwerkt, heeft U er in Uw eigen tuin veel plezier van.

Composteren betekent omzetten: verteerbaar materiaal wordt d.m.v. schimmels, bacterien, micro-organismen, wormen en insecten bij de juiste temperatuur en vochtigheid omgezet in een product dat veel voedingsstoffen voor planten bevat. Daarnaast is compost een goede grondverbeteraar.

Compost is een donkerbruine rulle, prettig geurende verse aarde, waarvan U niet gauw te veel gebruikt, zoals bij kunstmest. Mits de compostering goed wordt uitgevoerd, verloopt het proces reukloos.

Waar te beginnen?

- Zoek een geschikte plaats in Uw tuin - makkelijk bereikbaar - beschut tegen zon en wind.
- Spit de ondergrond goed los, zodat insecten en bacterien, die onmisbaar zijn voor omzetting van het materiaal, er goed bij kunnen - ook voor de waterdoorlatendheid is dit belangrijk.
- Graaf een geultje, ca. 30 cm. breed en 30 cm. diep, vanuit het hart van de silo tot even buiten de rand. Dat moet dienen als beluchtingskanaal - vul dit met losse takjes en leg hier overheen een stukje stevig gaas.

Welke silo?

In het algemeen is een losse composthoop een slordig gezicht en alleen te gebruiken in grote tuinen. In de tuin van een doorsnee eengezinswoning kan beter gebruik worden gemaakt van een silo (compostvat). zo'n compostvat is bij diversen tuincentra te koop.

Het is mogelijk zelf zo'n silo te maken van hout of van gaas. Het gebruikte hout moet wel goed met een buitenbeits behandeld worden. Niet allen de openingen aan de zijkant zijn voor de silo belangrijk. Het is raadzaam midden in de composthoop een verticaal ventilatiekanaal aan te brengen door tijdens het vullen een stok of bezemsteel in de hoop te steken en deze er daarna weer voorzichtig uit te halen.

Welk afval is composteerbaar ?

Alle natuurlijke materialen kunnen in principe worden omgezet tot compost, die dan weer door de natuur kan worden opgenomen.

genoemd kunnen worden:

- Keuken afval - groente afval
 - schillen van fruit
 - koffiedik
 - theebladeren of -zakjes
 - eierschalen
- Tuinafval
 - gemaaid gras (niet te veel in een keer en gemengd met grover materiaal)
 - onkruid
 - oude planten
 - erwten - en bonenranken
 - verdorde bloemen en bladeren
 - snoeihout (mits klein geknipt) ook van hagen
 - blad (niet teveel tegelijk om afsluiting tegen te gaan en gemengd met grover materiaal)
- Overig afval
 - verwelkte snijbloemen
 - stofzak uit stofzuiger (mits gemengd met vochtig materiaal)
 - restjes pure wol en katoen (mits gemengd met ander vochtig materiaal)
 - zaagsel en houtkrullen (iets vochtig maken)
 - papier karton en oude kranten (mits in kleine stukjes en niet geplastificeerd)
 - strooisel en mest van kleine huisdieren

Het tuinafval kan het beste eerst een of twee dagen drogen, voordat we het gemengd met ander afval in de silo doen.

Wat kan niet in de compost silo ?

- stapels oude kranten (deze worden zo niet omgezet en hebben een verstikkende werking, zij kunnen beter worden verzameld voor een oud-papier-actie)
- reclamefolders zijn vaak van een te gladde papiersoort en worden te traag omgezet.
- kunststoffen als nylon en plastic
- blik
- glas (hoort in de glasbak)
- houten plankjes (moeten eerst tot heel kleine stukjes gezaagd of gehakt worden en gemengd met keukenafval)
- aardappelschillen (bevatten groeiremmende stoffen)
- dennennaalden) Het proces duurt
- coniferen groen) te lang in ver-
- hulsttakken en bladeren) houding tot het
- klimranken) andere afval.

Welk afval is composteerbaar ?

Alle natuurlijke materialen kunnen in principe worden omgezet tot compost, die dan weer door de natuur kan worden opgenomen.

genoemd kunnen worden:

- Keuken afval - groente afval
 - schillen van fruit
 - koffiedik
 - theebladeren of -zakjes
 - eierschalen
- Tuinafval
 - gemaaid gras (niet te veel in een keer en gemengd met grover materiaal)
 - onkruid
 - oude planten
 - erwten - en bonenrankes
 - verdorde bloemen en bladeren
 - snoeihout (mits klein geknipt) ook van hagen
 - blad (niet teveel tegelijk om afsluiting tegen te gaan en gemengd met grover materiaal)
- Overig afval
 - verwelkte snijbloemen
 - stofzak uit stofzuiger (mits gemengd met vochtig materiaal)
 - restjes pure wol en katoen (mits gemengd met ander vochtig materiaal)
 - zaagsel en houtkrullen (iets vochtig maken)
 - papier karton en oude kranten (mits in kleine stukjes en niet geplastificeerd)
 - strooisel en mest van kleine huisdieren

Het tuinafval kan het beste eerst een of twee dagen drogen, voordat we het gemengd met ander afval in de silo doen.

Wat kan niet in de compost silo ?

- stapels oude kranten (deze worden zo niet omgezet en hebben een verstikkende werking, zij kunnen beter worden verzameld voor een oud-papier-actie)
- reclamefolders zijn vaak van een te gladde papiersoort en worden te traag omgezet.
- kunststoffen als nylon en plastic
- blik
- glas (hoort in de glasbak)
- houten plankjes (moeten eerst tot heel kleine stukjes gezaagd of gehakt worden en gemengd met keukenafval)
- aardappelschillen (bevatten groeiremmende stoffen)
- dennennaalden) Het proces duurt
- coniferen groen) te lang in ver-
- hulsttakken en bladeren) houding tot het
- klimrankes) andere afval.

Wat is het nut van compost ?

- goede meststof voor planten
- goede meststof voor het gazon (vooral in het najaar)
- bevordert de vruchtbaarheid, waardoor gezonde planten vanuit een goed wortelstelsel groeien
- bevordert de waterdoorlatendheid
- bevordert de luchttoevoer van de grond
- maakt de grond makkelijker bewerkbaar
- geschikt als afdek materiaal bij vorst
- goede plantgatvulling voor nieuwe planten (1/4 compost met 3/4 grond vermengen)
- geschikt als potgrond voor kamerplanten, mits goed gezeefd en vermend met zand

De werkwijze

De compostsilo is beslist geen afvakbak waar maar ingegooid kan worden wat men kwijt moet.

Wil composteren kans van slagen hebben, dan moet met enige zorg te werk worden gegaan.

- onderin de silo brengen we het liefst een laagje oude mest of compost als "starter" aan. Heeft U dit niet dan met grof tuin- of keukenafval beginnen.
- hierop ca. 20 cm. gemengd vochtig afval
- strooi dan een handjevol kant-en-klare compostversneller (bij een tuincentrum te verkrijgen) gemengd met zwarte grond
- breng een volgende laag van ca. 20 cm. tuin- en keukenafval aan
- strooi weer een handjevol compostversneller met wat zwarte grond enz., enz., (zie voorbeeldschema op de achterzijde van deze pagina)

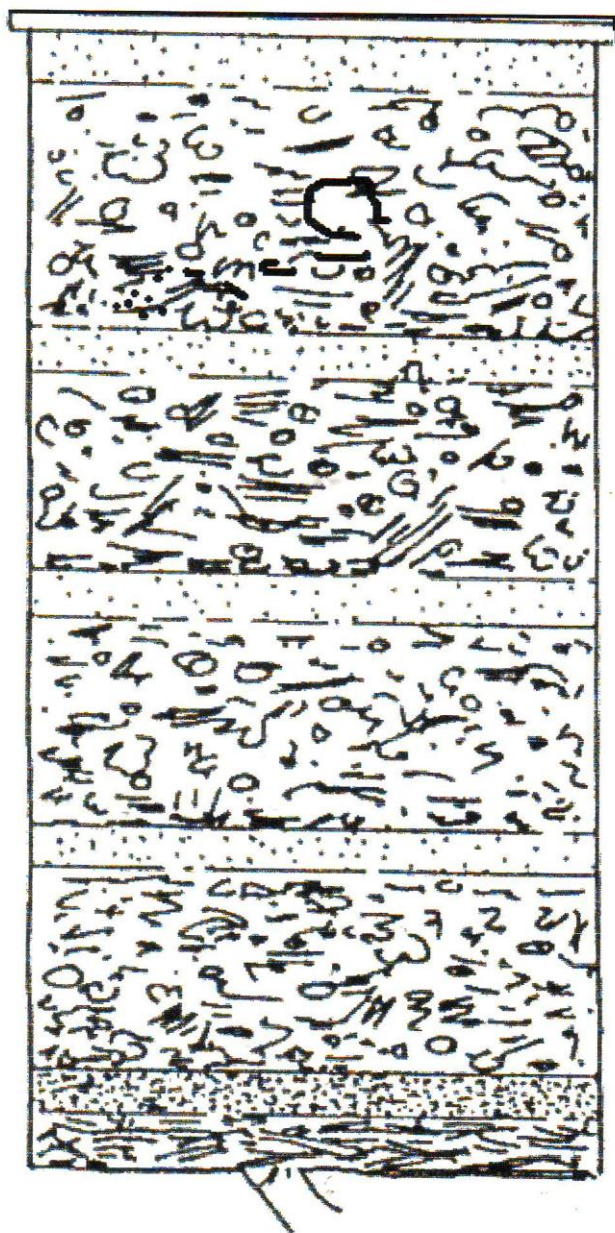
Erg droog materiaal moet met wat water vochtig worden gemaakt en het afval afwisselen of mengen geeft betere resultaten.

Het composteringsproces vindt plaats bij een bepaalde temperatuur en vochtigheid naast een goede luchtcirculatie; het materiaal gaat "broeien".

Hierdoor ontstaat een goed klimaat voor de microflora; bacterien, schimmels en bodemdieren (wormen, pissebedden etc.).

Tijdens de zomermaanden duurt dit proces ongeveer 8 weken; in de winter vraagt het meer tijd.

Een silovulling uit de herfst zal dan in maart of april bruikbaar zijn.

laagje zwarte grond met
compostversneller

20 a 25 cm. gemengd tuin - en
keukenafval

laagje zwarte grond met
compostversneller

20 a 25 cm. gemengd tuin - en
keukenafval

laagje zwarte grond met
compostversneller

ca. 20 cm. tuin - en
keukenafval

laagje zwarte grond met
compostversneller

ca. 20 cm. gemengd vochtig
afval

ca. 2 cm. oude meste of com-
post als "starter"

3 cm. dunne takjes of fijn
snoeihout

ventilatiekanaal, d.m.v. een geultje
in de grond, welke buiten de silo begint.

Wat kan er mis gaan ?

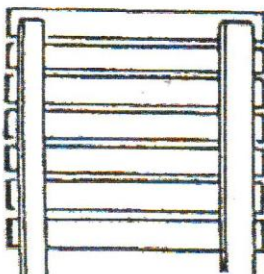
Als geen goed milieu tot stand komt, duurt het langer dan nodig, voor er compost ontstaat.

- De composthoop stinkt: meestal door te weinig lucht en te veel vocht. werk de hoop om en voeg erg droog materiaal toe (zaagsel, stro)
- De composthoop stinkt naar ammoniak: Te veel stikstof en te weinig koolstof. Wat nat stro en grond inwerken en afdekken met grond.
- De burens zijn bang voor ratten en stank: Laat hen deze informatie lezen en laat zien wat het eindproduct is. Een goede composthoop stinkt niet !
- Er gebeurt niets: Het materiaal is te droog. Werk de hoop om en geef hem flink water.
- De temperatuur in de silo loopt niet op: Dit wijst op stikstof gebrek. Voeg wat vers keukenafval of mest toe.
- De composthoop rookt: Een goed teken. De "rook" is waterdamp, dat vrijkomt bij de omzetting. Iets water toevoegen kan de temperatuur weer laten dalen.

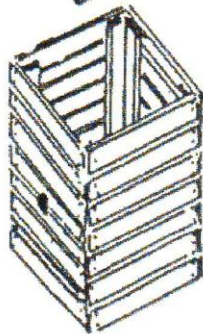
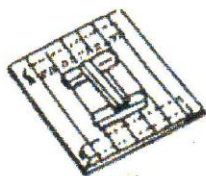
Wanneer de silo vol is kan ze eenvoudig uit elkaar worden gehaald en direct ernaast weer worden opgezet.

De bestaande vulling of hoop zal niet in elkaar vallen, maar moet wel met plastic worden omkleed om uitdroging en afkoeling te voorkomen, U kunt intussen wel met nieuwe vulling beginnen.

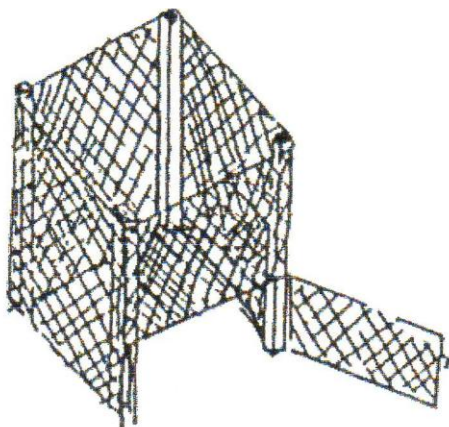
Verschillende soorten zelfbouwsilo's

A

- Zaag het hout op de gewenste lengte.
- Zet de vier zijanten tegen elkaar.
- Zaag een zijkant door midden, dit doet dienst als luik.
- Zorg voor brede kieren tussen de latten.
- De horizontale latten laten oversteken t.o.v. de staanders ter dikte van het gebruikte hout.
- De vier gelijke zijanten met hoekijzers vastzetten.
- De vierde halve zijkant aan de bovenkant vastzetten.
- Het losse luik d.m.v. een klosje op z'n plaats houden.
- Voor het deksel hetzelfde hout gebruiken als van de zijanten.
- Het deksel valt binnen de vier zijanten.

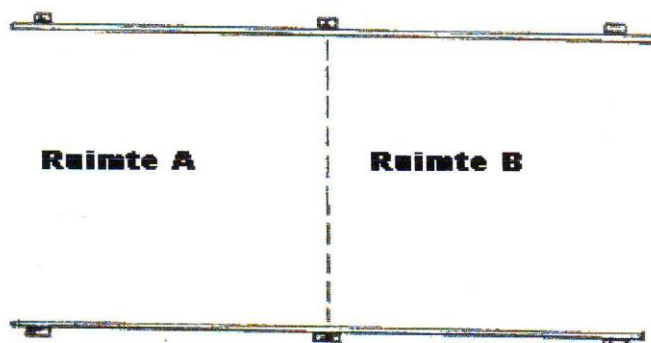

B

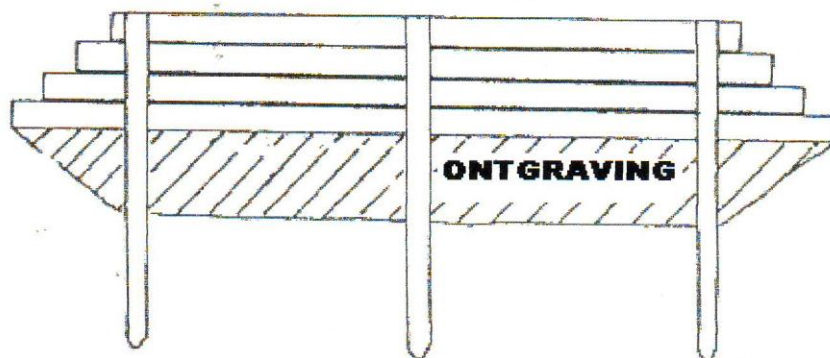
- Vier geïmpregneerde palen in de grond slaan.
- Gaas (het soort is door U zelf te bepalen) met krammen aan elke paal bevestigen.
- Aan een zijde het gaas ongeveer halverwege doorknippen, om zodoende een "luik" te vormen om compost uit de silo te halen.

De compostbak

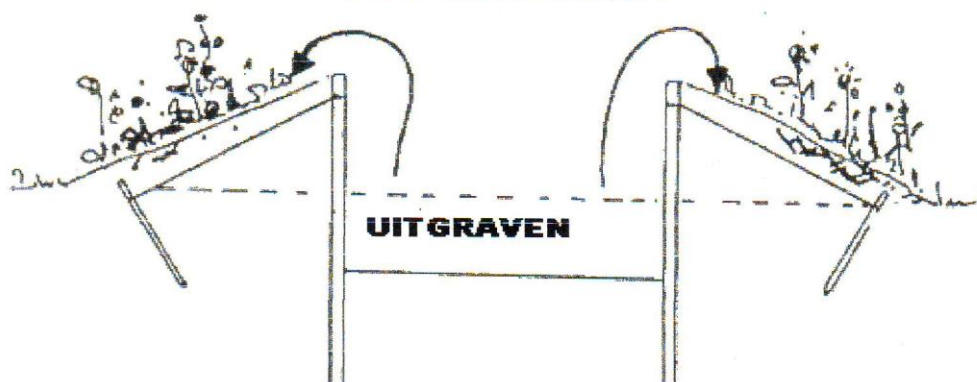
Bevenaanzicht

ZIJAANZICHT

VOORAANZICHT

- ⇒ Zet een vak van ca. 1 m. breed en 2 m. lengte uit (maten naar eigen inzicht aan te passen)
- ⇒ Plaats aan beide zijden 3 palen van ca. 2 m. lengte die goed geïnpregneerd zijn
- ⇒ Breng gecarbolineerde planken of schotten aan ter hoogte van ca. 50 cm.
- ⇒ Breng zgn. "tui-draden" aan van gegalvaniseerd ijzerdraad en bevestig ze aan schuingeplaatste paaltjes (zie tekening vooraanzicht)
- ⇒ Graaf de grond over de gehele lengte en breedte 30 cm. diep uit en en verwerk die achter de schotten aan beide zijden - U kunt de zijkanten beplanten, zodat het geheel minder opvalt.
- ⇒ Deel nu de compostbak in tweeën
- ⇒ Het ene deel gebruikt U voor het inbrengen van het verse tuin - en keukenafval.
- ⇒ Na ca. 8 à 10 weken werk U de zaak om in het tweede deel (in het eerste kunt U dan opnieuw beginnen)
- ⇒ Na weer 8 à 10 weken kunt U uit het tweede vak compost halen (eventueel grove delen gooit U terug in het eerste vak)
- ⇒ Vanwege de constructie duurt het proces ongeveer twee keer zo lang als bij een silo, maar het is misschien een minder storend element in Uw tuin.

Bron: Reinigingsdienst L.M.S.